

Novice Transparensense

Št. 3, marec 2015

Prenos Evropskega kodeksa ravnanja za energetska pogodbeništv v prakso

V tem glasilu bomo predstavili, kako se lahko Evropski kodeks ravnanja za energetska pogodbeništv (v nadaljevanju: Kodeks), ki opredeljuje vrednote in načela, ki veljajo za temeljna za uspešno izvajanje projektov energetskega pogodbeništv (EPO) v Evropi, prenese v prakso; predstavljeni bodo tudi dosednji podpisniki kodeksa po vsej Evropi. Evropska ESCO združenja, Evropska federacija za inteligentne storitve energetske učinkovitosti (EFIEES) in Evropsko združenje podjetij za energetske storitve (eu.ESCO) bodo predstavili svoje poglede na sedANJI in prihodnji trg EPO ter prednosti podpisa kodeksa.

V Evropskem kodeksu ravnanja za energetska pogodbeništv so opredeljene vrednote in načela, ki veljajo za temeljna za uspešno, profesionalno in pregledno izvajanje projektov energetskega pogodbeništv v evropskih državah. Kodeks, ki je začel veljati jeseni 2014, predstavlja prostovoljno zavezo in ni pravno zavezujoč.

Načela

Ključni elementi Kodeksa so načela učinkovitega, profesionalnega in etičnega izvajanja EPO projektov, z namenom prispevati k visoki kakovosti in transparentnosti evropskih trgov EPO. Devet vodilnih načel je na kratko mogoče povzeti z naslednjimi principi:

1. Projekti EPO so ekonomsko učinkoviti
2. Ponudnik EPO prevzame tveganja uspešnosti projekta
3. Ponudnik EPO jamči prihranke, ki se merijo in verificirajo
4. Ponudnik EPO podpira dolgoročno uporabo sistema upravljanja z energijo
5. Odnos med ponudnikom in naročnikom EPO je dolgoročen, pošten in pregleden
6. Vsi koraki EPO so zakoniti
7. Ponudnik EPO nudi pomoč pri financiranju projekta
8. Ponudnik EPO zagotavlja usposobljeno osebje za izvedbo projekta
9. Ponudnik EPO se osredotoča na zagotavljanje visoke kakovosti in skrb na vseh stopnjah izvajanja projekta

Celotno besedilo Evropskega kodeksa ravnanja za energetska pogodbeništv lahko prenesete s [spletne strani](#) projekta Transparensense.

Dodatne dimenzije Kodeksa

- Kodeks deluje kot kazalec kakovosti energetskega pogodbeništv in kontrolni seznam za naročnike - kaj lahko pričakujejo in zahtevajo od ponudnikov EPO in katerih načel se morajo sami držati, da bi dosegli pričakovane prihranke energije in s tem povezane koristi.
- Kodeks se lahko uporabi kot marketinško orodje, s katerim se jasno sporoča, da EPO predstavlja etičen poslovni model energetske storitve.
- Kodeks lahko predstavlja pomemben navdih za pripravo smernic EPO in vzorčnih pogodb.

Kodeks podpira Evropska komisija

"Evropski kodeks ravnanja za energetska pogodbeništv opredeljuje skupne vrednote in pristope za ponudnike EPO in naročnike na prostovoljni ravni. Pripravljen je bil v sodelovanju z ustreznimi deležniki ter potrjen s strani **Evropskega združenja podjetij za energetske storitve (eu.Esco)** in **Evropske federacije za inteligentne storitve energetske učinkovitosti (EFIEES)**. Glede na to ima potencial za nadaljnjo krepitev transparentnosti in zaupanja trga v EPO, kot pomembno sredstvo za reševanje izziva energetske učinkovitosti."

Björn Zapfel, Evropska komisija, EASME

Novice Transparens

Podpisniki Kodeksa v Evropi

Novi Evropski kodeks ravnanja za energetska pogodbeništvu ima že veliko število podpisnikov po vsej Evropi in se uveljavlja v praksi.

Italija

V Italiji je podjetje ESCo Primiero, ponudnik EPO storitev, vključil Kodeks v fazo oblikovanja pogodbe EPO in tudi aktivno vključil končne uporabnike. Luigi Boso, predsednik ESCo Primiero-a, meni, da je to "ključni vidik za uspeh pobude in pomemben za stranko, ki je osebno vpletena v načela odgovornosti. Prav tako je pomemben za kakovost in zanesljivost, z zagotavljanjem preglednosti in jasnosti v zvezi z različnimi vidiki pobude."

Luigi Boso, predsednik ESCo Primiero-a

Avstrija

DECA - Združenje ponudnikov energetskih storitev in pogodbeništvu Avstrija je podpisal Kodeks ravnanja v septembru 2014. Po mnenju njihovega predsednika Heinz-a Mihatsch-a je potrditev Kodeksa v velikem interesu Avstrijskega združenja za energetska učinkovitost, njegovih članov in trga, "saj predstavlja močno zavezo k temeljnim vrednotam energetskega pogodbeništvu". Uspešna uvedba Kodeksa je tudi v skladu z DECA in e7 Analizo energetskega trga v zvezi s strateškim delom za dokončanje sledljivih in transparentnih meril kakovosti. "Uporaba teh meril predstavlja edinstveno prodajno prednost za ponudnika in hkrati ponuja stranki ključne informacije."

Heinz Mihatsch, predsednik DECA

Nemčija

Delovna skupina za EPO v nemškem ESCO združenju VfW e.V. je podpisala Kodeks 26. novembra 2014. VfW je vodilno ESCO združenje pri zastopanju interesov pogodbeništvu in energetskih storitev ter aktivno podpira cilje novega nemškega Nacionalnega akcijskega načrta za energetska učinkovitost (NAPE). To poudarja vse večji pomen modelov energetskih storitev in nadaljnji razvoj trga pogodbenega zagotavljanja prihranka energije.

VfW e.V.

Portugalska

Na Portugalskem je proces podpisa Kodeksa zgodba o uspehu - doslej ga je podpisalo devet podjetij; trenutno se vključuje v eno EPO pogodbo. Luís Hagatong, Schneider Electric Portugalska, navaja, da "Evropski kodeks ravnanja za energetska pogodbeništvu odraža zavezanost podpisnikov opravljati strokovno in verodostojno delo, ki bo temeljilo na sodelovanju, transparentnosti in jasni perspektivi, z namenom razviti trajnostni trg energetskih storitev z visokimi standardi kakovosti."

Luís Hagatong, Direktor za energetska učinkovitost, Schneider Electric Portugalska

Švedska

Na Švedskem so številni pomembni ESCO-ji postali podpisniki Kodeksa; EEF ESCO združenje je sprejelo, da bo nacionalni skrbnik Kodeksa. Lotta Bångens iz EEF meni, da je "Kodeks ravnanja dobra pobuda in prvi korak v smeri večje transparentnosti je dobro sprejet s strani naročnikov. To je v skladu z drugim delom EEF. Zahteve, ki jih vsakdo razume, sledljivost in transparentnost so dobri za trg energetske učinkovitosti."

Lotta Bångens, EEF

Postanite podpisnik

Če želite postati podpisnik Evropskega kodeksa energetskega pogodbeništvu, si prosimo preberite navodila na spletni strani projekta Transparens:

<http://www.transparens.eu/si/kodeks-ravnanja/nacionalni-kodeks-ravnanja>

Novice Transparense

“To je pozitiven znak za vzpostavitev trga in elastičnosti, ki je temelj za dolgoročni razvoj podjetij”

Dr. Peter Hug, generalni direktor Evropskega združenja podjetij za energetske storitve (eu.ESCO) predstavlja svoj pogled na trg EPO in Evropski kodeks ravnanja za energetske pogodbeništv.

Katere so glavne ovire/izzivi na trenutnem trgu EPO v Evropi?

- Pogodbeništv je v Evropi v veljavi že od zgodnjih osemdesetih let 20. stol. Vendar pa je trg še vedno premalo razvit, kljub naraščajočim in nestanovitnim cenam energije, zveznim in državnim ukrepom varčevanja z energijo, stalnemu pomanjkanju kapitala in sredstev za vzdrževanje ter rastoči zavesti o potrebnih obsežnih ukrepih za omejitev emisij toplogrednih plinov. Več dejavnikov oz. ključne ovire zavirajo rast trga EPO; potrebno jih obravnavati in odstraniti ter tako pospešiti trg EPO v Evropi:

- Kljub temu, da so številne pobude, ki jih financira EU, aktivne v tej smeri, je še vedno zaznati pomanjkanje zavedanja, informacij in zaupanja tako v zasebnem in kot tudi v javnem sektorju v večini držav članic Evropske unije.

- Nizka stopnja razvoja trga je tudi posledica pomanjkanja specifičnih politik in vladnih podpornih mehanizmov, namenjenih spodbujanju pogodbeništv, še posebej pa odstranitvi vseh ovir, ki zavirajo hitro in uspešno izvajanje poslovnega modela.

- Negotovost in zmeda sta posledica pomanjkanja enotnih opisov storitev in opredelitev EPO pogodbenih področji kot tudi različnih zaporedij procesa izvajanja EPO v državah članicah EU. To ustvarja zmedo in preprečuje razvoj primerov dobre prakse, usklajenega okvira za postopke skozi celoten življenjski cikel projekta in za ekonomije obsega.

- Ena od večjih pomanjkljivosti in protislovij je omejitev podjetij javnega sektorja - obstaja v nekaterih državah članicah EU – da spodbujajo financiranje na osnovi bodočih prihrankov energije.

Kako lahko Kodeks ravnanja podpre trg EPO?

– Kodeks podpira naše delo glede na položaj vseh podjetij, ki so se mu zavezala, kot prizadevnih, preudarnih in zanesljivih partnerjev za potencialne naročnike. To je pozitiven znak trgu in prožni temelj za dolgoročni razvoj podjetij, kar je zelo pomembno v času gospodarske in finančne negotovosti.

Kodeks ravnanja pomaga premostiti večino zgoraj navedenih ovir; bi se pa več ukrepov moralo osredotočiti na ublažitev pomanjkanja ozavešanja, informiranja in zaupanja, ki bi, če bi bilo odstranjeno, pomagalo sprožiti močnejši zagon trga. Seveda če so ponudniki EPO sposobni ponuditi oblikovalcem politik in zasebnemu sektorju bolj poglobljeno razumevanje energetske učinkovitosti stavb. Pozitiven učinek je, da lahko ponudniki EPO, ki postanejo podpisniki Kodeksa, povzročijo znaten premik v dejavnostih energetske učinkovitosti na lokalni, regionalni in zvezni ravni; upam, da se bo ta pokazal tudi v zasebnem sektorju. To bo ustvarilo posel za igralce na trgu EPO, neodvisno od njihove velikosti.

Z vašega stališča, kaj je dodana vrednost podpisa Kodeksa za EPO?

– Uporaba doslej pridobljenih izkušenj za uspešno, strokovno in pregledno izvajanje projektov EPO na skupnem temelju vrednot in načel energetskega pogodbeništv bo omogočila ponudnikom EPO “govoriti v skupnem jeziku”. Storitve ponudnikov EPO vključujejo različne dejavnosti, kot so energetske analize in revizije, upravljanje z energijo, projektiranje in izvedba, vzdrževanje in obratovanje, spremljanje in vrednotenje prihrankov, upravljanje premoženja in dobava opreme, pa vse do modelov financiranja.

Kako mislite, bo izgledal trg EPO v Evropi v petih letih?

– Kodeks ravnanja je sam po sebi pomemben, saj nam daje skupne smernice za visoko kakovostne poslovne prakse; moral bi biti naša osnova komuniciranja za spodbujanje javnih uslužbencev in naročnikov, da najprej pomislijo na številne koristi energetske učinkovitosti, ko pripravljajo razpise za dobavo virov energije ali energetske politike. Zagonski veter bo prišel, če bomo uspeli doseči trajnostno okrepitev vladnih podpornih mehanizmov. Kljub temu, na koncu kar najbolj šteje, je poslovni primer. Bistveno je, da imamo jasno postavljene vrednote in koristi naproti našim deležnikom (javnim in zasebnim), sicer naš celotni EPO poslovni model ne bo dosegel višje ravni in bo ostal na sedanji ravni.

Novice Transparensense

“Glavna vloga Evropskega kodeksa ravnanja za energetska pogodbeništv je, da prinese zaupanje na trg EPO”

Ga. Valérie Plainemaison, generalna sekretarka Evropske federacije za inteligentne storitve energetske učinkovitosti (EFIEES) predstavlja svoj pogled na trg EPO in Evropski kodeks energetskega pogodbeništv.

Katere so glavne ovire/izzivi na trenutnem trgu EPO v Evropi?

– Trg EPO kot tudi trg storitev za energetska učinkovitost se na splošno soočata s številnimi ne-/regulatornimi ovirami v Evropi, odvisno od držav članic. Seznam glavnih ne-regulatornih ovir vključuje: pomanjkanje ozaveščenosti in informacij; pomanjkanje znanja javnih naročnikov o ukrepih energetske učinkovitosti, ki so po naravi lahko zapleteni, in pomanjkanje usmerjenih finančnih instrumentov, kot so jamstva in (dolgoročna) posojila z nizkimi obrestnimi merami, ki omogočajo cenovno ugodno financiranje. Med regulatornimi ovirami so najpomembnejše naslednje: pravila javnega naročanja (razpisi po delih, ki ovirajo pripravo ene pogodbe za celotno naročilo), regulacija cen toplote, ki ne krepí ukrepov za energetska učinkovitost v nekaterih državah članicah in pravila o DDV, diskriminatorna do storitev za energetska učinkovitost, saj v nekaterih državah članicah spodbujajo samo nakup opreme. Spodbude, razdeljene med lastniki in najemniki ali med lastniki, je še ena pomembna ovira, ki je povezana z regulatornimi in ne-regulatornimi vidiki.

“Glavna vloga Evropskega kodeksa ravnanja za EPO je, da prinese zaupanje v trg EPO v EU, pri čemer se upošteva raznolikost znotraj držav članic.”

– Evropska komisija na podlagi Direktive o energetska učinkovitosti (2012/27/EU) lahko od držav članic zahteva, da sprejmejo ustrezne ukrepe za odpravo regulatornih in ne-regulatornih ovir za storitve za energetska učinkovitost. Bistvenega pomena je, da države članice opredelijo obstoječe ovire in predlagajo ukrepe za njihovo odpravo ter

da Evropska komisija sprejme ukrepe za oceno tega procesa, po možnosti da razvije “Lestvico za oceno ovir in rešitev za energetska učinkovitost”, ki bo predstavila probleme in ukrepe v različnih državah članicah.

Kako lahko Evropski kodeks ravnanja podpre trg EPO?

– Glavna vloga Evropskega kodeksa ravnanja za EPO je, da prinese zaupanje na trg EPO v EU, ob upoštevanju njegovih razlik v državah članicah. Evropski kodeks ravnanja ima potencial za premagovanje vprašanj zmogljivosti, informiranja in osveščanja, kar je izredno pomembno za nadaljnji razvoj trga EPO v Evropi.

Z vašega stališča, kaj je dodana vrednost podpisa Evropskega kodeksa ravnanja za EPO?

– Evropski kodeks ravnanja odraža vrednote in načela, ki so po mnenju naših članov bistvenega pomena za razvoj visokokakovostnih trgov storitev energetske učinkovitosti v Evropi. Postati podpisnik Evropskega kodeksa ravnanja za EPO pomeni potrditev naše zavezanosti k spodbujanju rasti trga storitev energetske učinkovitosti v Evropi.

Kako mislite, bo izgledal trg EPO v Evropi v petih letih?

– Teško je na splošno napovedati prihodnost, ampak politika EU za energetska učinkovitost ima potencial za preoblikovanje energetskega trga v enega samega, takega, ki se osredotoča na zagotavljanje energetska storitev – t.j. na učinkovito uporabo energije – in ne samo na dobavo energije. Podjetja in poslovni modeli, ki so organizirani na ta način, že obstajajo, vendar do sedaj razmere na trgu in zakonodajni okvir niso nudile podpore niti niso bile učinkovite tako, kot bi lahko bile. Evropski kodeks ravnanja za EPO je lahko odlično orodje za ozaveščanje o storitvah za energetska učinkovitost kot uspešen in potrošnikom prijazen poslovni model akterjev na trgu in oblikovalcev politik.

Novice Transparensense

Vprašanja in odgovori o Kodeksu

V: Kakšne so koristi uporabe EPO kodeksa ravnanja za naročnike?

O: Prednosti uporabe Kodeksa so zagotavljanje zjamčenih prihrankov energije, prenos tveganja projekta, upravljanje z energijo ter strokovne spretnosti in znanje, ki so potrebni za finančno izvedljive projekte za izboljšanje energetske učinkovitosti.

V: Zakaj je Kodeks pomemben za pogodbeno zagotavljanje prihranka energije?

O: Metoda EPO ima različne oblike v različnih državah in občasno so projekti EPO deležni manjše pozornosti kot osrednje funkcije EPO, kot je pogodbeno zjamčeno varčevane z energijo. Evropski kodeks energetskega pogodbenišva predstavlja splošna pravila in smernice za akterje na EPO trgu, zlasti za izvajalce EPO, z vzpostavitvijo ravni kakovosti za EPO projekte.

V: Kaj Kodeks pomeni za ponudnike EPO?

O: S svojimi dejavnostmi, ponudniki EPO sledijo dvema glavnima ciljema: zagotavljanje energetskih storitev in pridobivanje dobička. Kodeks opredeljuje temeljna načela obnašanja in ravnanja, ki bodo zagotovili, da cilj doseganja dobička ne bo preglasil cilj zagotavljanja visoke kakovosti storitev.

Kodeks ni pravno zavezujoč, zato je predvsem na igralcih na trgu EPO, da uporabljajo Kodeks v svojo korist.

V: Ali Kodeks predstavlja le še eno obveznost za ponudnike EPO?

O: Kodeks je prostovoljni sporazum z osnovnim nizom pravil za uspešno izvajanje projektov EPO. Kodeks ne nalaga nikakršnih novih obveznosti, ki jih tudi sicer ne bi uporabljali v primeru kakovostnih storitev. Ravno nasprotno, ESCO-ju lahko to orodje prinese koristi, če ga uporablja v marketinških aktivnostih. S podpisom, zlasti pa z upoštevanjem pravil in načel EPO Kodeksa ravnanja, ponudniki EPO svojim strankam sporočajo, da ponujajo visoko kakovostne storitve.

V: Je EPO Kodeks relevanten za naročnike EPO in pospeševalce EPO, ki zastopajo stranke?

O: Na eni strani lahko naročniki in pospeševalci EPO uporabljajo Kodeks kot referenco, kaj lahko pričakujejo in zahtevajo od ponudnikov EPO v postopku razpisa, v času izvajanja ukrepov za energetske učinkovitost ter predvsem med spremljanjem in preverjanjem prihrankov energije. Na drugi strani Kodeks predstavlja izziv za naročnike in pospeševalce, da nastopajo kot dobri, zanesljivi partnerji proti ponudnikom EPO.

Dogodki

Projekt Transparensense se je začel aprila 2013 in se bo končal septembra 2015. Zaključna konferenca projekta bo izvedena v okviru Evropskega tedna trajnostne energije, ki bo potekal 15. - 19. junija v Bruslju.

Projekt partner Anatoliki (Grčija) je pred kratkim organiziral prvi seminar poslovnih olajšav. Na uspešnem dogodku je bilo več kot 90 udeležencev, vključno z enim članom grškega parlamenta, občinskimi akterji, ponudniki energetskih storitev (ESCO)/EPO ponudniki in predstavniki številnih inženirskih svetovalnih podjetij.

Novice

Konferenca ESCO Europe 2015

Prvi rezultati uveljavljanja Kodeksa so bili predstavljeni na konferenci ESCO Europe 2015 20. januarja v Milanu. Predstavila sta jih predstavnika projektnega koordinatorja SEVEN, Jana Szomolanyiova in Vladimir Sochor. Predstavitev si lahko prenesete na tej [spletni strani](#).

Evropski CombinES projekt

Projekt CombinES, ki se je osredotočal na združevanje EPO s subvencionirano prenovo ovoja stavb, je objavil končne rezultate. Sedaj si lahko prenesete [brošuro](#), ki predstavlja t.i. "CombinES celovito energetske prenove stavb", kjer je prenova ovoja stavbe subvencionirana. Tehnološki del prenove pa se izvaja s posredovanjem podjetja za energetske storitve (ESCO), ki za to uporablja model energetskega pogodbenišva (EPO). Brošura vsebuje tudi številne primere dobre prakse.

Projektni koordinator

SEVEN, The Energy Efficiency Center

Americka 17
120 00 Prague, Czech Republic

Jana Szomolanyiova - jana.szomolanyiova@svn.cz

Uredništvo novic

IVL Swedish Environmental Research Institute

P.O. Box 21060
SE-100 31 Stockholm, Sweden

Marie Hedberg - marie.hedberg@ivl.se

Projektni partnerji

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

Za vsebino tega dokumenta so odgovorni avtorji. Vsebinska ne odraža nujno mnenja Evropske unije. Ne EACI ne Evropska komisija nista odgovorni za kakršno koli posledico, ki bi izvirala iz uporabe informacij iz tega dokumenta.